

"Stajerc" izhaja vsaki
petek, datiran z dnevom
naslednje nedelje.

Maročnina velja za Av-
strijo: za celo leto
4 krone, za Ogrsko
5 K 50 vin. za celo
leto; za Nemčijo stane
za celo leto 6 kron, za
Ameriko pa 8 kron;
za drugo inozemstvo se
računi naročnino z ozi-
rom na visokost poš-
tine. Naročnino je pla-
čali naprej. Posamezne
štev. se prodajajo po 8 v.

Uredništvo in uprav-
ništvo se nahajata v
Ptuj, gledališko po-
stojpe štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se
sprejemajo zastonj, ali
rokopise se ne vrača.
Uredniški zaključek je
vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo
ni odgovorno. Cena
oznanil (inseratov) je
za celo stran K 80—
za 1/2 strani K 40—
za 1/4 strani K 20—
za 1/8 strani K 10—
za 1/16 strani K 5—
za 1/32 strani K 250
za 1/64 strani K 1.—
Pri večkratnem oznanilu
se cena primerno zniža.

Štev. 1.

V Ptuj v nedeljo dne 3. januarja 1915.

XVI. letnik.

Svetovna vojska.

Povsod se boji nadaljujejo. — Rusi so pričeli zopet s hudimi boji v Galiciji. — Nemci in naši so dosegli na Poljskem velike uspehe. — Nemci stoje komaj 40 km od Varšave. — Turki zmagujejo v Kavkazu in v Črnem morju. — Francosko-angleški napadi odbiti. — Italija zasedla je Valono.

Novo leto! Upajmo, da nam bode prineslo
lepše dneve in več sreče nego preteklo...
Kajti l. 1914 bode poznala svetovna zgodovina
kot dobo velikanskega prelivanja krvi, v kateri
je človeštvo bilo najgigantnejši svoj boj...

Letošnji sveti večer in sveti dan za milijone
krepkih mož ni pomenil pobožno božično veselje.
Vojaki so si v strelskih jarkih prižgali svečice
na smrečni vejici, — ali krvavi boji niso poči-
vali. Nadaljevali so se z vso krutostjo ter brez-
obzirnostjo...

Rusi so dosegli, kakor smo to že v zadnji
številki poročali, v Galiciji in na Poljskem velike
poraze. Morali so umakniti vso svojo fronto in
bili so daleč nazaj potisnjeni. V strastnem obupu
vsled tega v Galiciji poskusili še enkrat z no-
vimi napadi, ki pa v kljub težkim izgubami za
Ruse niso imeli zaželenega uspeha. Boji v Ga-
liciji se še zdaj z vso vnetostjo nadaljujejo. Naši
oddelki so obenem v Karpatih dosegli lepe zmage;
zavzeli so nekaj velenjaških gorskih prelazov.
Obenem nadaljujejo Nemci in z njimi združeni
naši oddelki na Rusko-Poljskem svoj zmagoviti
pohod proti Varšavi. Komaj 40 kilometrov od
Varšave stojijo Nemci...

Proti Srbiji so glasom uradnih poročil naše
meje dobro zastražene in jih sovražnik skoraj
nikjer ni prekorajil. Pripravljajo se tam novi
dogodki, ki bodo za Srbe gotovo usodepolni.

V Flandriji in na severnem Francoskem so
Nemci v izbornih postojankah. Napadi nasprot-
nikov, združenih Francozov in Angležev se zdaj
ponavljajo; ali povsod poženejo Nemci sovra-
nika s krvavimi glavami nazaj; korak za kora-
kom pridobivajo ozemlje. Danes priznavajo že
vojaški kritiki v nevtralnih državah, da je po-

zicija Nemcev napram združenim nasprotnikom
jako ugodna. Pa tudi na morju! Angleži so po-
kusili napad na nemško obal v Sever-
nem morju. Pa so se opekli: izgubili so štiri
letalne stroje, brez da bi zamogli Nemcem le
količkej škode napraviti. Medtem pa se že bliža
čas, ko se bodejo prvi nemški letalni stroji čez
Londonom pojavili. Vae victis!

Prav lepo napredujejo tudi naši zavezniki
Turki. V Kavkazu so vrgli rusko armado nazaj.
Obenem je turška mornarica pokazala, da je
polna navdušenja in bojaželjnosti. Tako je en
sam turški parnik napadel rusko iz 17 bark
obstoječo mornarico in ji je prizadjal mnogo škode.
Rusko črnomorsko brodogojstvo se skriva...

S ponosnimi nadami zremo torej lahko v
novo leto. Povsod zmaguje naša pravična stvar,
pa čeprav se je polovica sveta zoper nas zdru-
žila. Povsod zmagujemo! Dal Bog, da bi to
novo leto, ki ima tako krvavi začetek, prineslo
obilo sreče in zaželeni mir za nas in za poz-
nejše rodove. Vsekakor pa — naj bo de-
dočnost kakoršnja koli, svoje zvestobe in lju-
bezni do cesarja in domovine ne bomo izdali!

Boji na sveti večer in v sveti noči.

K. B. Dunaj, 25. decembra. Uradno se
razglašajo:

Na severo vzhodnem bojišču so se včeraj
nadaljevali na velikem delu fronte boji.

Naše čete v obrečju Nagy Aga in Latorce
so odbile več napadov pod težkimi izgubami za
Ruse.

V bližini gorskega prelaza Uszok smo
zavzeli neko obmejno višino.

V Galiciji smo potisnili sovražnika naprej
proti Lisku. Med Vislokom in Bialo pa je so-
vražnik nadaljeval boj ves dan, s posebno silo
pa na sveti večer ter v sveti noči.

Ob Dunajcu in ob naši nespremenjeni fronti
na Rusko-Poljskem so se deloma vršili artilje-
rijski boji, deloma pa je vladal mir.

Na severu in jugu se spominjajo naši vrli
vojaki s hvaležnostjo domovine, ki je poslala
tako bogate božične darove. Da je bila z obil-
nimi darovi tudi vdeležena preskrba iz Nemčije,
smo toplo občutili kot nov dokaz iskrene skup-
nosti zavezniških armad.

Namestnik generalštabnega šefa:
pl. Höfer, fml.

Avstrijsko poročilo od torka.

K. B. Dunaj, 28. decembra. Uradno se
danes opoldne razglašajo:

Severno od Dukla - prehoda izognili so
se naši vojaki napadu Rusov v postojanke blizu
visočin Karpat.

Med Bialo in Dunajem v prostoru
severno-vzhodno Zakliczyna se je jako hude
sovražnikove napade zavrnilo. Drugače se na
severno-vzhodnem bojišču na naši fronti ni ni-
česar bistvenega pripetilo.

Na jugu vladal je, razven nekaterih ob-
mejnih prask, popolni mir. Srbi so zopet
Semlinski most razstrelili.

Namestnik generalštabnega šefa:
pl. Höfer, fml.

Pomen železnic za odločilne boje na Ruskem Poljskem.

Dosedaj niso železnice imele nikdar takega,
skoraj odločilnega pomena kakor ga imajo v

sedanji svetovni vojni. Bodočnost šele spozna, kak delež so imele železnice na izvedbi vojnih operacij. Toliko pa moremo reči že danes, da je znaten del nemške strategične premoči nad ruskim vodstvom v gosti železniški mreži, za katero je nemško ozemlje v bližini bojišča bogatejše proti enim par železniškim progam v zapadni ruski Poljski, ki imajo sicer zelo ugoden položaj, pa so vendar proračunane samo na obrambo. Sedanji boji na Poljskem se bodo smatrali vsi po vsej pravici kot višek taktike, ki se v svrhu poraza sovražnika poslužuje železnica in njihovih nedostatkov na drugi strani.

Dosedaj ni mogoče jasno pregledati vodilnega gledišča Hindenburgovega vodstva v mesecih oktobru in novembru; vendar pa se more že nekako slutiti, da je to bilo uporaba železniške taktike z obdobjem vrednimi posledicami. Cele tedne ni bilo jasno, kak namen je imelo veliko avstro-ogrsko-nemško ofenzivno prodiranje proti Varšavi in Ivangorodu, ki ni imelo direktnih, jasno vidnih posledic in se je končalo s strategičnim, v početku nekoliko deprimirajočim umikanjem vse do meje. Izpočetka se je zdelo, kakor da bi se od konca oktobra pa do srede novembra ne bilo praktično doseglo prav nič. Toda Hindenburg je v razgovoru s poročevalcem lista „Neue Freie Presse“ kmalu nato označil svojo vodilno misel. V preprostih besedah je povedal, da je bil edini smoter njegovega ofenzivnega prodiranja v srce Poljske uničenje železnice, vodeče v Varšavo, kar se je tudi vestno izvršilo. Ni se niti mislilo na obleganje in zavzetje Varšave in Ivangoroda. Uničenje železnice je bil najvažnejši namen prodiranja in ta namen se je tudi temeljito dosegel.

Kakor se poroča, so na Poljskem skoraj popolnoma uničeni deli železnice Varšava-Dunaj, Ivangorod-Kielce-Bytom, Varšava-Lodz in Varšava-Lovič. Praktično jih v resnici niti ni več, popravljati jih deloma ni mogoče, a v vsakem slučaju bi popravljane železnice zelo zadrževalo Ruse. Železnica, ki pelje iz Lodza proti nemški meji, in kakor se zdi tudi del železnice na progi Varšava-Aleksandrovo, ki je bliže nemške meje, torej nekako med Lovičem in Aleksandrovom, nista bili razdejani, ker se je predvidevalo, da bosta rabili v podporo novih nemških operacij in to tembolj, ker so ti deli železnice zgrajeni za normalno vozno os (1.435 m) — nadaljna proga v Rusiji ima širokost 1.52 m — in se torej brez zadržka lahko uporabljajo za prevažanje vojske iz Nemčije v zapadno Poljsko.

Namen Hindenburgov je bil torej zvabiti rusko milijonsko armado, ki je izgubila še teh malo železnice, v ozemlje med Lodzem in Krakovim. Strategično umikanje nemških armad pa se je ustavilo, ko so Rusi prišli v prazni prostor, nakar je sledila nemško avstrijska protiakcija, katere posledice so znane iz uradnih poročil obeh glavnih stanov.

Na Ruskem Poljskem pa je nemška armada iz istih strategičnih vzrokov razdejala tudi vse ceste, valed česar je še bolj oteženo gibanje ruskih vojsk, dobava municije in živil. Ako se torej ne posreči Rusom, da s svojo številno premočjo izsilijo drugo odločitev, jim ne bo kazalo

drugač, nego na vsak način se umakniti na vzhod, v smeri proti Visli, kjer na njenem desnem bregu zopet najdejo železnice in ceste v dobrem stanu in se bodo zopet mogli upreti.

Smotreno uničenje železnice in cest v ozemlju, kamor so morali slediti Rusi umikajoči se nemški in avstro-ogrski armadi, more torej imeti odločilen vpliv na uspeh velikega boja na Ruskem Poljskem, ki je, kakor se zdi, vrhunec bojev na vzhodu.

Poročila avstrijskega generalštaba od ponedeljka.

Dunaj, 27. decembra. Uradno se razglša: Položaj v Karpatih je nespremenjen.

Pred med Rymanowom in Tuchowom začeto rusko ofenzivo se je naše moči v predpokrajini Galicije nekaj nazaj vzelo.

Sovražni napadi ob spodnjem Dunajcem in ob spodnji Nidi so se ponesrečili.

Boji v pokrajini Tomaszowa trajajo naprej.

Na balkanskem bojišču traja mir nadalje.

Teritorij monarhije je tukaj razven popolnoma brezpomembnih pokrajin ob meji Bosne, Hercegovine ter južne Dalmacije prost od sovražnika.

Ozki trak dežele Spizza-Budna so Crnogorci že začetkom vojne zasedli. Njih napadi na Bocche di Cattaro pa so se popolnoma ponesrečili. Že pred daljšim časom so morali njih in na obmejne grice postavljeni francoski topovi, od naše trdnjavske in mornarske artiljerije premagani ogenj vstaviti.

Istotako brezuspešno so se vršila, kakor znano, razna obstreljevanja posameznih utrd ob bregu od francoskih mornaričnih oddelkih. Vojni pristan je tedaj trdno v naših rokah.

Vzhodno Tubinja nahajajo se slabejši črnogorski oddelki na hercegovinskem obmejnem ozemlju.

Končno stojijo vzhodno drinske pokrajine Foča-Višegrad srbske moči, ki od tam tudi pred našo ofenzivo niso odšle.

Namestnik šefa generalštaba: pl. Höfer, feldmaršallajtnant.

Uradno poročilo od 24. decembra.

K.-B. Dunaj, 24. decembra. Uradno se poroča:

V gornji dolini reke Nagy-Ag pri Ökormözö stojijo boji. V obrečju Latorcze so naše čete včeraj odbile več napadov z velikimi izgubami za Ruse in so razbile neko rusko baterijo pri Also-Vereczke.

V gornji dolini reke Ung napreduje naš napad polagoma proti gorskemu prelazu Uszok.

stare zemlje, ki kaj tacega še ni videla! Kdo bi jokalo na enem grobu, ko padejo stotisoči mladih bitij v tuji zemlji, raztrgani in razmesarjeni, v hitro skopano jamo! Posameznik je le kapljica v morju; važnejše je splošno gorje, ki ga nam je prineslo preteklo leto 1914 . . .

Splošno gorje! Prorokovali so, da bode leto 1913 slabo; pa je bilo naravnost srečno napram zdaj končanim krvavim letom. 1914 zapisano je s krvavo-rdečimi črkami v knjige človečanske zgodovine in morda bodejo poznejši rodovi majali z glavami ter se čudili nad tem besnim prelivanjem krvi, ki nam ga je to leto prineslo . . . Seveda, mi si ne moremo ničesar očitati. Kajti mi smo napadeni, mi se le branimo proti sovražniku, ki hoče z volčjo požrešnostjo naše domovje uničiti. Mi branimo svoj dom, čast svoje matere domovine . . . Vredni bi bili, da bi naš črna zemlja požrla, ako bi tega ne storili, ako bi svoje zdravje in svojo kri ne žrtvovali za

Dne 21. decembra smo v Karpatih vjeli 650 Rusov.

Boji ob znani gališki fronti trajajo še naprej.

Ob spodnjem teku reke Nide so naše čete v boju dne 22. decembra vjele nad 2000 Rusov.

Na ozemlju pri Tomaszowu in ob rekah Rakva ter Bzura se boji nadaljujejo.

Od 11. do 20. decembra smo v celem vjeli 43 300 Rusov.

V monarhiji se nahaja dozdej že čez dvestotisoč vojnih vjetnikov.

Namestnik generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Uszoški gorski prelaz naš!

K.-B. Dunaj, 26. decembra. Uradno se razglša:

26. decembra opoldne.

Včeraj so naše čete po štiridnevnih junaških bojih osvojile uszoški prelaz.

V Galiciji so Rusi svojo pred nekaj dnevi zapričeto ofenzivo z močnimi silami nadaljevali in se zopet polastili kotline Jaslo in Krasno.

Položaj ob spodnjem Dunajecu in ob Nidi je nespremenjen.

Južno od Tomaszowa je naš napad proti vzhodu pridobil tla.

Namestnik šefa generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Angleški napad na nemško obrežje ob Severnem morju.

K.-B. London, 28. decembra. V poročilu angleške admiralitete glede napadov na nemško obrežje v Severnem morju se čita: Trije angleški letalci prišli so na čolnih nazaj. Njih letalni stroji so se potopili. En letalec je izginil. Njegov letalni stroj se je 12 kilometrov od Helgolanda popolnoma razbit opazil.

(Kakor znano, poskusili so Angleži z letalnimi stroji napad na nemško obrežje v Severnem morju, zlasti na Cuxhaven. Ta napad se je pa popolnoma ponesrečil. Angleški letalni stroji niso Nemcem prav nobene škode povzročili. Pač pa so Nemci — kakor glasom tega uradnega poročila Angleži zdaj že sami priznajo — štiri angleške letalne stroje uničili. To je vsekakor izredno lepi uspeh. Op. ur.)

Pred revolucijo na Ruskem?

Neka velika firma v Bukareštu dobila je od svojega zastopnika v Petersburgu pismo, glasom katerega je izbruh revolucije na Ruskem le še vprašanje par dnevov. Tajna policija je v zadnjih tednih več kot 10.000 oseb aretirala. V Petersburgu samem se je objavilo le aretiranje članov dame. Prišli so velikej zaroti na sled, ki je naperjena zoper carja in zoper vojno stranko. Pri tej zaroti so udeleženci tudi člani

domovino, ki jo spravlja sovrag v nevarnost. Sramovati bi se morali . . .

Čezno splošno gorje smo prevzeli iz starega v novo leto. Ali prevzeli smo tudi sveto domovinsko ljubezen, prevzeli krasno navdušenje za pravično stvar sivolasega našega vladarja. Prevzeli smo upanje, da bode novo leto prineslo lepo zmago, ki ne bode veljala le za kratek čas, marveč ki bode naši domovini zagotovila mirno ter srečno bodočnost.

Dal Bog, da bi se te nade uresničile!

Mi pri „Štajercu“, ki želimo zvestim našim prijateljem iz polnega srca srečno novo leto, hočemo tudi zdaj, kakor vedno svojo dolžnost izpolniti. Mi se ne bomo spremenili; tudi v novem letu bomo delovali za ljudstvo in domovino. Upamo pa, da bodejo i naši prijatelji za nami stali in nam pomagali!

Živelo novo leto 1915!

1915.

Čez noč nam je prišlo novo leto in čeprav nima letos nikdo posebnega prazničnega veselja v svojem srcu, vendar se spominjamo tega prihoda.

Ob vsakem nastopivšem novem letu smo se radi za trenutek vstavili in smo se ozrli nazaj, nazaj na preteklih dvanajst mesecev; ozrli smo se pa tudi naprej v neznano in nejasno bodočnost. Kajti novo leto je nekaj mejni kamen med preteklim in bodočim . . .

Letos storimo to novoletno razmotrivanje seveda z vse drugimi težjimi misli. Saj stojimo v svetovni vojni, kakor je človeško še ni videlo, v vojni za življenje in smrt, za eksistenco in bodočnost, za našo grudo in naše družine . . . Kdo bi mislil na malenkostno trpljenje posameznika, ko prešinja velikanska groza vso človeštvo

dume Jekaterinoslaw ter Petrovsk. V zadnjih dneh se je samo v guberniji Lupansk 767 oseb zaprl; 18 oseb se je po vojnem pravu obsodilo in obštelilo. Tudi vpoklicanje ruske črne vojske se ne vrši gladko. V mnogih krajih zglaša se le ena četrtina vojni službi podvrženih. Vpoklicane se mora s silo v vojašnice vleči.

Nemško poročilo od torka.

K.-B. Berlin, 28. decembra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se danes uradno poroča:

Zahodno bojišče: Pri Nieuportu ponovl je sovražnik svoje napadalne poskuse brez vsacega uspeha. Bil je pri tem podpiran z ognjem od morja, ki nam ni prizadel nobene škode; pač pa je ta ogenj nekaj prebivalcev mesta Westende ubil in ranil. Tudi napad sovražnika proti posesti St. Georges, ki je bila v njegovih uradnih naznanilih kot v njegovih rokah se nahajajoča označena, se je ponesrečil.

Južno mesta Ypern vzeli smo sovražni streljski jarek; pri temu padlo je par tucatov vjetnikov v naše roke.

Večkratni močnejši napadi nasprotnika v pokrajini severno-zahodno mesta Arras bili so zavrnjeni.

Južno-vzhodno Verduna ponovl je sovražnik svoje napade, istotako brez uspeha. Isto se je zgodilo pri njegovi nameri, višočine zahodno Sennheima, za katere smo se včeraj borili, nazaj pridobiti.

Vzhodno bojišče: Iz vzhodne Pruske in Poljske, severno reke Visle, ničesar novega.

Na levem bregu Visle razvijajo se naši napadi vkljub jako neugodnemu vremenu naprej. Najvišje vodstvo armade.

Ruski armadni poveljnik pretepava svoje oficirje.

Očividci pripovedujejo o čudnih razmerah v ruskem glavnem stanu. Ruski generalisimus veliki knez Nikolaj Nikolajevič pretepava svoje oficirje; nekatere pa je pustil naravnost ustreliti.

Poročevalec laškega lista „Stampa“ poroča: Kozaki pričenjajo uničevanje v židovskih hišah; potem pridejo v hiše Poljakov in Končono one Rusov. Celo hišo nekega popa so razrušili. Kozaki oficirji se ne sramujejo, da se sami hvalijo svojega ropanja.

V Varšavi vlada velik strah pred Nemci. Dan in noč se čuje molitev prebivalstva. Varšava postala je ena sama velika cerkev. Poročevalec pripoveduje tudi, kako je ravnal veliki knez z varšavskim poveljnikom. Ko je prišel, pustil je veliki knez komando k raportu poklicati. Zavpil je takoj: „Kaj delate, vi strahopetci! Mi ne damo Varšave in če nas vse pokoljejo.“ Pri teh besedah udaril je besno s konjskim bičem po mizi. Potem je stopil h generalu Plehwe, sinu znanega ministra, ga prijel za vrat in zakričal: „Zakaj niste moje povelje takoj izvršili? Kje ste bili?“ General je odgovoril: „Visokost, bil sem v kopelji.“ „Kanalja!“ odgovoril je veliki knez in je generala preklofotal...

Angleški torpedovalec se potopil.

K.-B. London, 28. decembra. Renterjeva pisarna (angleška) poroča: Neki angleški torpedovalec sunil je med hudim viharjem v bližini St. Andrewa (na Šotskem) na neko skalo. Močstvo se rešili.

Mesto sile.

Po izbruhu vojne se je svet povpraševal, jeli vojni na sledi v carjevi državi revolucija. Revolucijske sile delujejo v Rusiji pred vsem v

velikih mestih, najbolj v Petrogradu. Kdor hoče umevati nemire v Petrogradu, mora ognjenik tudi poznati.

Petrograd! V švedski močvirni pokrajini, v sovražnem ozemlju, je postavil Peter Veliki svojo prestolico, jo zgradil in obljubil, preden se je še s Švedi sklenil mir. Tu je hotel vladati, 1000 milj proč od svete Moskve, kjer so mu počivali v gomilah očetje in očetov očetje, kjer je okoščeno carstvo ločevalo vladarja in podanika in kjer so plemiči strelci kljub knuti in vešalom vedno prežali pa carjevo življenje.

Petra, ki je preživel nekaj svoje mladosti v angleških in v nizozemskih pomorskih mestih, je vlekel k morju, k zapadu. Hotel je s silo preustrojiti državo po vzoru zapada. Ni se mu posrečilo ne njemu in tudi ne njegovim naslednikom. Niti v Petrogradu.

Volja, ki je mesto izsilila iz samotne raveni, se Petrogradu še zdaj pozna. Trge in ceste, cerkve, bogate palače je takorekoč s silo pričaral iz močvirja. V kot je pa potisnil revščino in bedo. Pozabil je nekaj, v Petrogradu ni ustvaril srednjega stanu.

Če stojiš na razsežnem trgu pred zimsko palačo, kjer je rdeč, podoben krvi, zamazan, in se obrneš, se ti zdi, da stejiš sredi klešč, tako obdajajo palače ta trg. Enkrat so se te klešče zaprle. Kip carja Aleksandra je škopila kri pretepenih in razstreljenih revežev. Devet let je šele, ko se je to godilo.

Na Nevskem stoji stara kazenska katedrala. Tam moli bogata Rusija, car, carica, veliki knezi, velike kneginje, plemstvo in lahkožive plesalke, zviti trgovci. Pred cerkvijo je prišel pred devetimi leti moliti tudi ubogi, teptani, delavski rod. Pod 132 korintskimi stebri so se zbirali dijaki, delavci, mušiki, navdušeni ljudje in radovedneži. Pred njimi pa stoji pop s križem.

Klic gre med množico, da naj gre k carju in da naj pop carju vse pove, kar uboga para želi. In avčenik vodi svojo čedo po zlatem Nevskem, čez policijski most k zimski palači. Težka črna reka prisili, da morajo obstati kočije, pristave ki kriče, potisne na stran. Policisti se skrivajo, oni na konjih se umaknejo skozi vrata palače, kjer je nastavljeni generalni štab. Množica pa koraka naprej, prepevajoč slovesne pesmi. Čez nekaj minut pa prijezdijo kozaki, ki razženejo ljudi z biči. Od tistega dne naprej so se uporili uboge delavske pare v Petrogradu večkrat ponavljali. Carski papizem se zanje ne zanima in v krvi, pa v ječi in v Sibiriji zatlači vsak delavski pokret za izboljšanje delavskega položaja. Od sedanje vojske i rusko delavstvo pričakuje, da mu napočijo po porazu samodrškega caropapizma boljši dnevi.

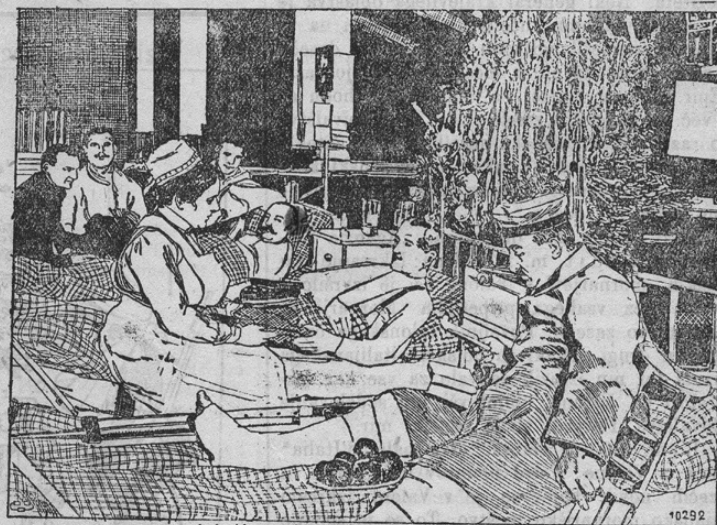
Božič v bolnici.

Po vseh vojaških bolnišnicah, v katerih se nahajajo naši hrabri ranjeni vojaki, praznovalo se je tudi božič. Naša današnja slika kaže tako božično praznovanje v neki nemški vojaški bolnišnici.

XXXXXXXXXX

Ali si se že na „Štajerca“ naročil? — Ako ne, stori to takoj!

XXXXXXXXXX

Weihnachten im Lazarett.

Turški parlament.

K.-B. Carigrad, 21. decembra. Vlada je zbornici predložila proračun za prihodnje računsko leto, ki se začne 14. marca. Začetkom seje se je med živahnim odobravanjem prečital brzojavni odgovor predsednika avstrijske poslanske zbornice dr. Sylvestra, v katerem se zbornici izreka zahvala za čestitke in k otvoritvi zasedanja želi najboljši uspeh; brzojavka izraža željo, da bi se zmage Avstro-Ogrske, Nemčije in Turčije trajno nadaljevale.

Po kratki razpravi je zbornica rešila adresno besedilo, ki splošno v parafrazi navaja glavne točke prestolnega govora in odobruje splošno mobilizacijo armade kot velik uspeh in proglašenje svete vojne kot versko dolžnost in versko pravico. Adresa izraža trdno upanje, da bo Bog islamskim vojsčakom in armadam velikih zaveznikov Avstro-Ogrske in Nemčije podelil zmago. Zbornica odobri besedilo brzojavke, ki se pošlje turškim brambnim silam potom namestnega generalisima Enver paše. Brzojavka slove med drugim: Prišel je dan maščevanja, ki ga je stotletja pričakovalo mlado in staro, mrtvi in živi. V vojni ste z Moskali, največjimi sovražniki otomanstva in islama, in z njihovimi zavezniki, Angleži in Francozi. Uničite jih! Maščujte domove, v katera so doslej prodrli, in rane, katere so doslej zadali. Ne pozabite, da imate onstran meje rešiti brate in nazaj pridobiti pravice. Celokupni otomanski narod, celokupni islam obračata svoj pogled na vas, hrabra armada in mornarica in pričakujeta od vas blagor in prospeh.

Turški uspehi v Črnem morju.

K.-B. Konstantinopol, 28. decembra. Glavni stan objavlja sledeče poročilo: Uradna ruska poročila iz Sebastopola pravijo, da je bila turška križarica „Hamidje“ pred Sebastopolom od nekega torpeda zadeta in težko poškodovana. Prišla je sicer še v Konstantinopol, ali za dalje časa ostane za boje nesposobna.

Takaj odgovor na te ruske laži!

V zadnjih dneh vozila je naša (turška) mornarica skupno s „Hamidje“ v Črnem morju in prišla nepoškodovana nazaj. Eden turških vojnih parnikov srečal je dne 24. decembra rusko flotiljo, obstoječo iz 17 parnikov in sicer iz 5 pancerskih parnikov, 2 križaric in 10 torpedov. Vkljub temu, da je bil turški parnik sam, napadel je 17 ruskih parnikov. Obstreljeval je uspešno rusko pancersko križarko „Rosislav“ in je potopil ruska minska čolna „Oleg“ ter

„Dvakrat pomaga, kdor hitro pomaga.“

to velja zlasti pri telesnih bolečinah, kakor nastopajo pri revmatizmu, gibtu, išias, neuralgiji, podagri, heksenšnu. Pri teh se dozdeva vsaka

minuta bolečin neskončno dolga in zato smo zlasti hvaležni za hitro odpravo bolečin. Tako hitro odpravo bolečin prinaša Fellerjev priznani rastlinski esenčni fluid z. zn. „Elzafluid“ in zato se priporoča tudi iz hvaležnosti od stotisočih. Tudi mi ga hočemo svojim čitateljem nujno priporočiti in bi bilo le želeti, da ga iz-

pozna vsakdo, ki ga mučijo bolečine. Lekarnar E. V. Feller, Stabica, Elsaplatz št. 241 (Hrvatsko) pošlje 12 steklenic „Elzafluida“ franko za 6 kron. Istotam zamoremo naročiti tudi Fellerjeve odvajalne Rhabarbara-kroglice z. zn. „Elza-kroglice“, 6 škatlic franko za 4 krone 40 h. norske — — —

„Athos.“ Dva ruska oficirja in 30 mornarjev bilo je rešenih in se jih je vjelo. V istem času obstreljeval je drugi del turške mornarice uspešno ruski pristan Batum. Zjutraj dne 25. decembra hotela sta dva naših parnikov omenjeno rusko mornarico k boju prisiliti. Ali ruska flotilja je raje v Sebastopol zbežala.

Na kavkaški fronti nadaljuje turška armada svoj zmagoviti pohod.

Nemško poročilo od pondeljka.

K.-B. Berlin, 27. decembra (W.-B.). Veliki glavni stan:

27. decembra dopoldne.

V Flandriji se ni zgodilo včeraj nič bistvenega.

Danes zjutraj prikazali so se angleški parniki.

Severno-vzhodno Alberta napravil je sovražnik brezuspešni napad na La Boisselles, kateremu je danes zjutraj uspešni protinapad naših vojakov sledil.

Francoški napadi v Meurissaus Grunde (Argone) in južno-vzhodno Verduna so se v našem ognju izjalovili.

V Zgornjem Elsassu napadli so Francozi naše postojanke vzhodno linije Thaundammerkirch. Vsi napadi so bili odbiti. V prvih jutrajnih urah so se postavili Francozi v last neke važne visočine vzhodno Thauna; bili so pa s krepkim protinapadom zopet nazaj vrženi. Visočina ostala je v naši lasti.

V vzhodni in zahodni Prusiji ni nobene spremembe.

Na Poljskem napravili so naši napadi v oddelku Bzure in Rawke počasi nova napredovanja.

Južno-vzhodno Tomaszowa se je ofenziva uspešno nadaljevala.

Ruski napadi iz južno-vzhodne smeri na Inowłodz bili so pod težkimi izgubami za Ruse odbiti.

Najvišje armadno vodstvo.

Italijani v Valoni.

K.-B. Rim, 26. decembra. „Agenzia Stefani“ poroča 25. t. m. iz Valone: Nekaj dni so prihajala poročila, da se v Valoni pripravlja neko gibanje, čegar cilji niso popolnoma razjašnjeni, ki pa gre za to, da se odpravi vsakršna avtoriteta. Neki general krajevnega oblastva je prepovedal vsakomur nositi orožje, da bi na ta način obrezuspešil agitacijo, ki je hotela doseči, da se begunci izžene iz mesta in pošljejo nazaj v Epir. Danes zjutraj po solnčnem vzhodu so na več krajih počili strelji, kar je prebivalstvo zelo razburilo. Italijanska naselbina se je zatekla v italijanski konzulat, nakar je italijanski konzul naprosil admirala Patrisa da izkrca mornarje vojne ladje „Sardegna.“

K.-B. Rim, 25. decembra. „Agenzia Stefani“ poroča 25. t. m. iz Valone: Izkrcaje italijanskih mornarjev v Valoni se je izvršilo v redu in brez vsakega pripetljaja. Mornarji so mesto mirno zasedli. Poveljnik valonskega orožništva in drugi veljaki so obiskali italijanskega konzula ter mu izrazili zahvalo za vse, kar Italija stori za Valono, obljubivši mu sodelovanje prebivalstva. Povsodi vlada popolni mir.

Rim, 26. decembra. „Giornale d'Italia“ poroča iz Valone: Vsled nemirov med vstaši in grozečih novih bojev se je v Valoni izkrcalo italijansko mornariško moštvo. To se je zgodilo na prošnjo italijanskega konzula, da se anarhiji v mestu, ki je nastala v zvezi s spori radi izgona beguncev napravi konec. Takoj po izkrcanju se je mir in red v mestu upostavil, kar je prebivalstvo, ki se sedaj čuti pomirjeno, izredno hvaležno sprejelo.

K.-B. Rim, 27. decembra. „Agenzia Stefani“ poroča 26. t. m. iz Valone: Na Valončane se je izdal sledeči oklic: Resni nemiri, ki so v tem okrožju po kratkih odmorih drug drugemu

sledili, so oslabili trgovino in obrt kakor tudi podjetnost; življenje in premoženje prebivalcev je bilo v nevarnosti. Italijanska vlada, ki skrbno čuje nad Albanijo, želi da se vam zagotovi mir. Prišli smo po vaši želji; italijanski mornarji se podajo z ladij na deželo, da vzdržujejo red in da vas čuvajo. Podpisal: Patris.

K.-B. Rim, 25. decembra. „Agenzia Stefani“ poroča dne 24. t. m. iz Drača: Ker je položaj v notranjosti Albanije, zlasti v Tirani in okolici, resen, je Esad paša odpotoval v Krojo, kjer se pridruži tam zbranim četam. Nadaljuje čete se odpeljejo s parnikom „Citta di Bari“.

Kalodont

najboljša

krēma za zobe
stane

od 21. decembra 1914
70 vinarjev.

Razglas c. kr. štajerskega namestništva z dne 6. decem- bra 1914, št. 2956/7

glede določitve najvišjih cen za
veletrgovino z zrnjem in moko.

Izvrševaje ministersko naredbo z dne 28. novembra 1914, drž. zak. št. 325, določajo se naslednje najvišje cene na Štajerskem za veletrgovino.

A) Za zrnje:

za meterski stot pšenice s 76 kg teže	41 K 50 v
za hektoliter	33 „ 50 „
za meterski stot rži s 70 kg teže	30 „ 80 „
za hektoliter	25 „ 50 „
za meterski stot ječmena	25 „ 50 „
za hektoliter	25 „ 50 „
za meterski stot koruze, izvzemši čin- kvantin in belo koruzo, naravno, suho ali umetno posušeno	25 „ 50 „

Ako znaša teža hektolitra pšenice več ali manj nego 76 kg, zviša oziroma zniža se v predstojecem določena najvišja cena za vsak celi kilogram teže za 20 v. Ako tehta hektoliter rži več ali manj nego 70 kg, zviša ali zniža se

najvišja cena za vsak celi kilogram za 15 v pri meterskem stotu.

Te doklade in popusti pa niso veljavni čez 3 kg višje oziroma nižje teže.

B) Za moko: za meterski stot

pšenično pšeno in fino pšenično moko	69 K 50 v
za peko	65 „ 35 „
pšenična moka za kuho	48 „ 70 „
pšenična moka za kruh	50 „ 65 „
pšenična enakomerna moka	45 „ 35 „
ržena moka	48 „ 60 „
ječmena moka	37 „ — „
koruzna moka	— „ — „

Te cene veljajo za kraj dogovorjene dobave brez vreče proti takojšnjemu plačilu.

Najvišje cene za v smislu §§ 3 do 5 ministerskega odloku z dne 28. novembra 1914, drž. zak. št. 324, iz predstojee navedenih vrst moke izdelanih mešanih mok se izračunajo po odstotnem razmerju za mešanje uporabljenih vrst moke.

Te najvišje cene veljajo počenši z 10. decembrom 1914.

C. kr. namestnik Clary l. r.

Cenjeni prijatelji!

Politični in gospodarski boji za kmete, obrtnike in delavce postajajo vedno hujši. Od vseh strani se pojavljajo nasprotniki. Vsled tega pa je tudi treba, da si vsakdo nabavi list, ki mu vedno in povsod služi in ki zagovarja ljudske pravice.

„Štajer c“

je tak list, v vsakem oziru neustrašen in pogumen.

Vsak pravi prijatelj ljudstva

bode torej:

1. „Štajerčev“ naročnik

2. Zahteval v gostilnah, tobakarnah, kavarnah in brivnicah „Štajerca.“

3. Agitiral za „Štajerca.“

Obenem prosimo ob priliki nastopivšega novega polletja vse one, ki so z naročnino zastali, naj jo blagovolijo vpslati!

Vsi na delo za naš list!

Weihnachten bei Tripleententes.

Nichts wie Niederlagen und Blamagen, -das ist die ganze
Bescherung.

Božič naših sovražnikov.

Rusko-francosko-angleški naši sovražniki so si pač predstavljali, da bodejo v najkrajšem času premagali Avstrijo in njeno zvesto zaveznico Nemčijo. Pa so se grozovito zmotili. Avstro-Ogrska in Nemčija sta udarila po mizi z železno roko. Dokazali sta, da imata najboljši armadi sveta in da se jima ni treba nikogar bati. Zato je za naše strupene sovražnike Božič jako žalosten. Naša slika se ozira na to dejstvo in smeši naše sovražnike. Pod božičnim drevescem vidimo že obvezanega Rusa, Francoza in Angleža, ki se prav kisló držijo in jamrajo jokaje zaradi svojih porazov.

**Bolni
napljinčih**

**Sanatorij
Aflenz**
Hofacker (830) Stajersko, Prospekt

Krvna krivda.

Tako je, kakor da bi bila zmožnost misli pokvarjena: Kako izpušča na kulturo ponosni, viteški narod Francozov v nekakem čudovitem „Chassez-croisez“ logike zamorce iz Konga in Senegalske strelce zoper narod Kanta in Goetheja; istotako stavi plavo-belo-rdeča republika vsa upanja za rešitev demokracije na istega avtokrata, ki pusti vsakega zastopnika tega političnega naziranja bičati in ga pošlje v sibirsko mrtvašnico. Car, ki je gledal hladnokrvno divjanje „pogromov“, je vzor pariških borznih knezov in odvetnikov, ki obvladujejo na Francoskem najvažnejše urade ter javno mnenje.

In tako se je pelo v navdušenju slavno pesem o carju Nikolaju, ko je prišla vest, da se je napotil, priti do svojih vojakov na bojišče. Vsa Francija prišla je v ekstazo. Zdaj je čas izpolnjen, zdaj se bode pojavila ob nemški meji grozovita falanga, v kateri bodo združeni vsi delavci mest, vsi kmetje iz dežele, vsi jezdec puščave, v eno množico navdušenih boriteljev. „Ti milijoni“, tako je vrisal „Matin“. „Imajo le eno dušo; ubogi in bogati, muški in plemenitaši, dijaki in kozaki.“ In ta novi Peter iz Amiens, ki združuje vso Evropo proti nemški barbariji, ki skliče vse boritelje iz Tatarskih pokrajin, od Amurja pa do Izkutska in iz Turkestana, — to je „beli car“ Nikolaj osvoboditelj. Saj on je šel na bojišče, on noče svojih mužikov in dijakov zapustiti.

Car Nikolaj hitel je na fronto. On je ukazal napad na Przemysl, ki je zahteval še več krvi in mrličev, kakor jih je padlo svoj čas pri njegovi slavnosti kronanja na Chodynka-polju. Toliko skoraj, kolikor jih je umrlo za časa njegovega vladanja v rudnikih Sibirije, na sivi mrtvaški poti tja, v Petro-Pavlovi trdnjavi, pod bičem krvnikov, ker so zahtevali po zraku in luči in svobodi. Tajnostno predstavljanje carja, v katerem se vtelesa Božja volja, katerega bližina in beseda obljublja zmago, silila je človeške črede zoper gališko trdnjavo, — kakor je njega samega, bledega avtokrata na Petrovem prestolu, morda le mistično povelje preroka Razputina v fronto poslalo.

Ali car Nikolaj zbežal je od fronte nazaj v krasne dvorane svojega gradu. Na živčih slabotni zamore pač smrt zapovedati, ali videti je ne more. Cesar Viljem, ki s poštenim srcem svoj narod v boj za pravico in čast vodi, deli s svojim vojakom veselje in žalost. Ko je prvič vojno solnce krvavo-rdeče vzhajalo, uredil je svoj dom in odhajal s svojimi šestimi sinovi v vojno. Car Nikolaj šel je istotako k fronti, — pozno, jako pozno, ko so že stotisoči v Mazurskih močvirjih poginili, ko so že drugi stotisoči na širokih bojiščih umirali. A hitro je zbežal, pognan od blelih strahov. Zdaj je prišel zopet, ali zbežal bode tudi zopet.

In žene ga strah vesti.

Kaj naj to pomeni, kako slabotno je to, da se hoče zdaj del krivde iz ramen tega moža odvzeti in njegovo okolico obtožiti? Da se skuša olajšati muke žarečega obroča okolj njegovega čela? V Aleksander Kiellandovi knjigi o Napoleonu stoji, kar velja zdaj o Nikolaju kakor svoj čas o Aleksandru, kar je ostalo vedno enako v tej vedno ednaki, nespremenljivi Rusiji: „Ali ta vera ali ta binavščina, da beli car nima nikdar s čem opraviti, ako se na Ruskem kaj grozovitega zgodi, ni samo ruska. Vsa Evropa se dela neumno, ako se gre za ruske razmere, in še dandanes se od nas zahteva, da naj igramo to otroško igrino in da naj verujemo, da je car nedolžna žrtev svoje pokvarjene okolice. Na Ruskem se ne zgodi ničesar brez vednosti in volje carja.“ Ali ni dal car saskemu kralju, ko je bival kratko pred izbruhom vojne v Petersburgu, Judašev poljub? Ali

ni car osebno do zadnje ure dobro vero nemškega cesarja z mirovnimi lažmi sleparil? Ali ni že mnogo preje osebno mobilizacijo zapovedal? Za „batjuško“ carja umira mužik, mori kozak, — in tako ne izbrise nikdo madež raz njegovega čela, ki ga je pritisnila tja ta grozovita vojna. Od njegovega čela ne kakor tudi ne od čela njegovih tovarišev v krivdi in zločinu. L. N. N.

Vojska

divja in nikdo ne ve, kako dolgo bode trajala. V teh resnih časih kaže se pomen društva

„Rdeči križ,“

ki skrbi za ranjence vojne, posebno očitno. Prosimo torej vse, ki imajo čisto srce za našo domovino, da naj

žrtvujejo

za to prepotrebno društvo vsaj malo darilo!

Omejitev klanja telet.

C. k. stajersko namestništvo nam je naznanilo potom mestnega sveta v Gradcu, da se je opazilo, da se ne uporablja odlok z dne 14. oktobra 1914, drž. zak. št. 285, glede omejitve klanja telet v raznih smerih primerno. Celo mešetarjem z živino so se baje izdala v večji meri dovoljenja za klanje telet; da ni baje izključeno, da so se dobile take izkaznice proti plačilu.

Z ozirom na ta zaznanja je bilo c. k. namestništvo primorano, zaukazati podrejenim političnim oblastim, da to zadevo najstrožje nadzorujejo in pazijo na strogo uporabo določenega odloka. Prestopki, ki bi se dogodili, se naj nemudoma občutno kaznujejo po § 7 tega odloka (občutne denarne globe, odtegne se naj koncesija). Tudi si je pridržalo c. k. namestništvo pravico, ako bi se na ta način v ti ali oni občini ne mogel doseči mir, pridržati politični oblasti sami pravico izpostavljanja dovoljenj, da se smejo klati teleta.

Ako pregledamo seznam o klanju telet v drugi polovici meseca novembra t. l. moramo z obžalovanjem konstatirati, da je imel dobromišljeni odlok vlade v mnogih okrajih kronovine le izredno majhen uspeh.

Število v tem času zaklanih telet znaša 1452 komadov. Ako število preračunamo na celi mesec, zneslo bi to 2904 telet, toraj skoro 3000 na mesec, in to v vojskinelem času, ko se porabi za vojaštvo dan za dnevom 5000 do 6000 glav velike goveje živine.

Ni dvoma, da mora dovesti nadaljevanje takega klanja telet v kronovini do izredno občutljivega pomanjkanja živine v naši deželi.

Po posameznih delih kronovine razvrščeno dobimo sledečo razvrstitev glede teh 1452 zaklanih telet:

Zgornje Stajersko:

Aussee 12, Bruck 54, Gröbmring 18, Judenburg 44, Knittelfeld 43, Leoben 56, Liezen 32, Murau 37, Mürzzuschlag 14; skupaj 310 komadov.

Srednje Stajersko:

Deutschlandsberg 61, Feldbach 51, Graška okolica 198, Gradec (mesto) 148, Hartberg 123, Lipnica 42, Radgona 34, Voitsberg 35, Weiz 63; skupaj 755 komadov.

Spodnje Stajersko:

Celje (okraj) 28, Celje (mesto) 29, Mozirje 6, Kojnice 10, Ljutomer 14, Maribor (okraj) 59, Maribor (mesto) 88, Ptuj (okraj) 18, Ptuj (mesto) 77, Brežice 55, Slovenji Gradec 3; skupaj 387 komadov. V celi kronovini se je toraj zaklalo 1452 telet.

Ako teh 1452 komadov po odstotkih razdelimo na posamezne dele stajerske dežele, odpade na Zgornje Stajersko 21%

„ Srednje „ 52 „
„ Spodnje „ 27 „

Ako premitrmo izide v posameznih okrajih, bijejo naravnost v oči:

Na Zgornjem Stajerskem okraj:

Bruck s 54, Judenburg s 44, Knittelfeld s 87, Leoben s 56, Liezen s 32, Murau s 37 komadi; toda pomisliti nam je treba, da so okraj Bruck, Judenburg in Leoben močno obljude, ker imajo mnogo in velikih

industrijskih podjetij, toraj mora biti potreba v teh okrajih — kar je naravno — večja.

Na noben način pa se ne more upravičiti sila močna poraba telet na Srednjem Stajerskem.

Srednje Stajersko samo presega številke na Zgornjem in Spodnjem Stajerskem. V nekaterih krajih se, vrši — kakor je videti — jako bujna kupčija s teleti, kakor na primer v Deutschlandsbergu, Feldbachu, zlasti pa v Hartbergu in tudi v Weizu.

Na Spodnjem Stajerskem je razven Maribora poraba telet posebno velika v ptujskem okraju s 95 komadi in v brežiškem s 55 komadi. Tudi v tema obema okrajema se morajo nahajati precejšnje klanjnice za telet, ki pa v sedajnem času nikakor niso na mestu in le pripomorejo k temu, da se zmanjša število glav goveje živine v okraju. Ker spadajo jesenska teleta najboljšim teletom za vzrejo, lahko si predstavljamo, kako velikansko škodo povzroča to čezmerno klanje telet živinoreji naše stajerske kronovine.

Ako pravi politična oblast v prej navedenem ukazu, da je uporaba postave jako pomanjkljiva in je potrebno ubrati druge strune, leži to pač le v delovanju posameznih izvedencev, ki niso zapodili poverjene službe v narodno-gospodarskem oziru. Tu in tam, kjer se niso imenovali izvedenci, je najbrž tudi gospod občinski predstojnik uporabljal postavopremilo.

Iz kmetijskega stališča moramo konstatirati z ozirom na naš sedajni gospodarski položaj, da bi nam bilo prav in bi si čelo želeli, ako bi dajale v takih krajih le politične oblasti same dovoljenja za klanje telet, da se omeji v zakonu neprevidevano znižanje števila telet; to pa v očigled vojnemu stanju in z ozirom na to, ker moramo računati še za več mesecev naprej, da bo se porabilo v primeri z normalnim časom izredno dosti mesa. Pomislimo le, koliko mesa pojejo vjetniki, begunci, in novinci, ki pridejo iz drugih dežel v našo Stajersko.

Izredno bi se torej veselili, ako bi se poprijeli odbori kmetijskih podružnic te važne zadeve in bi šli na roko manjšim posestnikom, kakor tudi mlekarjem z nakupom telet za vzrejo.

Neoporečeno je, da je vzreja telet za manjše posestnike v zvezi z velikimi težočami in zdastnimi stroški, ker jim primanjkuje hlevskih prostorov, dostikrat jim nedostaja tudi klaje. S posredovanjem odborov kmetijskih podružnic bi se na vsak način lahko izognili prodaji takih telet za klanje, ker bi jih pokupili večji posestniki, kateri posedujejo dovolj krmil.

Razno.

Srečno novo leto

želita

vsem somišljenikom in prijateljem
uredništva in upravitelstva „Štajerca“.

Vpoklicanje pod orožje. Oblast objavlja sledeči razglas: Vsi pri naboru v času od 16. novembra do 31. decembra 1914, ki so bili potrjeni za črnovojniško službo z orožjem, in sicer letniki rojstva 1887, 1888, 1889 in 1890 morajo se oglašiti, v kolikor že niso vpoklicani k službi z orožjem ali pa niso oproščeni iz ozirov javne službe ali interesa na določeno ali nedoločeno dobo. Oglasiti se morajo dne 16. januarja 1915 pri v njih črnovojniški legitimaciji označenem c. in kr. nadomestnem komandu, oz. c. kr. deželnoobrambenem (deželnostrelniškem) nadomestnem okrajnem komandu. Za one črni vojni podvržene rojstvene letnike 1887, 1888, 1889 in 1890, ki se morajo oglašiti zaradi slučajne bolezni šele pozneje, velja na legitimacijskem listku označeni čas. — Pri zopetnem naboru po 16. januarju 1915 za zmožne izpoznani imenovanih letnikov morajo se tekom 48 ur po naboru javiti. V interesu vsacega leži, da prinese seboj par močnih čevljev, (škornjev ali opank), potem gorko volneno spodnjo perilo, gorko obleko (volneni telovnik z rokavi, sweater, kožuh, debeli zimski plašč itd.), volnene nogavice, snežna havba, štuceljue, gorke rokavice, gorko odejo (kocno) nahrbtno torbo, na vsak način pa jedilno orodje in posodo. Ti predmeti se bodejo, v kolikor so za rabo v vojaški službi primerni, poplačali. Tudi je priporočati, da prinese vsakdo jedil za tri dni seboj. — S črno-

vojniškimi legitimacijskimi listkami zamore se po železnici brezplačno voziti; listek je pri osebni blagajni pred nastopom vožnje pokazati. Kdor bi se tega povelja ne držal, bode strogo kaznovan.

Nevarna doba v otrokovem razvoju obsega prva leta, ko potrebuje nežen organizem za svoje uspevanje preudarne pomoči v prikladni hrani in v tem kočljivem času porablja vse matere Nestléjevo moko za otroke, ker je okusna, zelo redilna in lahko prebavna. — Poskušnje pošilja popolnoma zastoj: Henri Nestlé, Dunaj, I., Biberstrasse 2 S. 279

Za cesarja in domovino padel je v bojih pri Tyszkowice poleg Przemysla g. Johann Ogris iz Borovlj, c. in kr. hauptman inf. regimenta št. 55, poveljnik oddelka strojnih pušk št. 3 in lastnik vojaške zasluške medalje na rdečem traku. — V Karpatih padel je junaške smrti praporščak g. Julius Bratsch iz Celovca. Bil je še le 20 let star in lastnik srebrne medalje za hrabrost. — Na severnem bojišču padel je g. Hugo Kreiner iz Beljaka, praporščak v 4. deželnoobrambenem inf. regimentu.

Za častnega občana bil je v Slovenski Bistrici g. državni poslanec R. Marckl imenovan. Čestitamo!

Vlomi v rogaškem okraju. Dne 17. decembra vlomili so štirje tatovi pri posestniku Matiji Jernejšek v Tlakah Jernejšek ki je spal na mrtvi, čul je ropot in prišel doli. Pred hlevom stala sta dva moža, ki sta ga takoj parkrat po glavi udarila. Jernejšek hotel je k svojemu sosedu zbežati. Ali roparji so ga vjeli in ga s poleni težko ranili. Ukradli so tri obleke. V isti noči ukradli so vlomilci tudi krčmarici Terezi Kopše v Stopercih obleke in drugih predmetov v vrednosti 331 kron.

Industrializacija Avstrije. Statistiški mesečnik „Statistische Monatshefte“ prinaša v decemberski številki 1914 uspehe poklicne statistike, ki jih je dognalo ljudsko števje z dne 3. decembra 1910. Iz navedenih podatkov je razvidno, da število prebivalstva, ki se preživlja s kmetijstvom, stalno nazaduje, dočim se industrijsko prebivalstvo vedno množi. Upošlenih je bilo: v kmetijstvu in gozdarstvu 13.351.379 leta 1890., 13.709.204 leta 1900. in 13.836.084 leta 1910.; v industriji in obrti 1890. leta 5.793.255, leta 1900. 6.585.047 in leta 1910. 7.567.447; v trgovini in prometu 1890. leta 2.477.568, 1900. leta 3.023.814 in 1910. leta 3.542.836; v javnih in vojaških, v prostih poklicih 1890. leta 2.273.211, 1900. leta 2.832.643 in 1910. leta 3.625.199; skupaj torej 1890. leta 23.895.413, 1900. leta 26.150.708 in 1910. leta 28.571.566. Na tisoč upošlenih v raznih poklicih je pripadalo: kmetijstvu in gozdarstvu 1890. leta 558,8, 1900. leta 524,3 in 1910. leta 484,3; industriji in obrti 1890. leta 242,4, 1900. leta 251,8 in 1910. leta 264,8; trgovstvu in prometu 1890. leta 103,0, 1900. leta 115,6 in 1910. leta 124,0; javni in vojaški službi, prostim poklicom 1890. leta 95,1, 1900. leta 108,3 in 1910. leta 126,9. Ta števila nam prikazujejo, da niso stalnega pomena, kakor omenja pisatelj, vendar v površnih obrisih, kako se razvijajo gospodarske in socialne razmere v sedanosti, da namreč kmetijstvo nazaduje vzdrženo, prebivalstvo, ki se preživlja z njim se izseljuje in osredotočuje po mestih. Značilno je tudi, da narašča število uslužbenk v industriji in trgovini. Na vsakih tisoč uslužbenk pri posameznih poklicih je bilo upošlenih leta 1890. 261 mož in 225 žensk, leta 1910. pa 290 mož in 241 žensk. Ta števila nam pričajo, da se vrši v življenjskih poklicih popolna sprememba, kar znači počasno revolucijo družbe. Če se večina prebivalstva pomesti in industrializira, potem se bodo tudi zakoni in uredbe, ki so danes prirojene v prilog agrarcev, morali spremeniti po naravnih zakonih razvoja.

Novo električno podjetje ustanovil je g. Karl Schuster v Sv. Jakobu v Rožu.

Vlak povozil je v Feldkirchenu na Koroškem čez 80 let starega in glubega vžitkarja Andreja Pock. Nesreče bil je takoj mrtev.

Saški kralj Friderik August napravil je za rezervno bolnišnico v Trbižu božično darilo v vrednosti čez 3000 kron.

Požar. V gospodarskem poslopiju posestnika Jožefa Terbičnik v Johannserbergu pri Ebersteinu izbruhnil je ogenj, ki je to poslopje vpepelil. Zgorelo je tudi 41 ovac in 11 svinj, nadalje zaloge mesa, žita in krme, kmetijsko orodje in stroji, vso pohištvo ter 2.000 litrov mošta.

Sodnijska razprava zoper slovenske visoko- in srednješolce v Ljubljani. „Grazer Tagblatt“ poroča: dne 21. t. m. pričela je pred ljubljansko deželno kot izjemno sodnijo glavna razprava zoper 32 deloma zaradi zločina veleizdaje, deloma zaradi tajne zarote obtožene srednje- in visokošolce, ki je trajala tri dni in pri kateri jih je bilo 25 obsojenih. Predsedoval je namestnik deželno sodnega prezidenta Pajk; prisodovali pa so deželno sodni nadsvetniki Hauffen in Kočevar pl. Kondenheim ter deželno sodni svetniki Milcinski in Regaly. Obtožbo zastopal je državni pravdnik dr. Neuperger. Obtožence zagovarjalo je sedem slovensko-liberalnih odvetnikov. Kot zaupniki pristostvovala sta glavni razpravi med drugimi tudi deželna šolska nadzornika Hubad in Levec. — Obtoženi so bili visokošolci Ivan Žgajnar, Jožef Kozak, Gustav Omahen, Matej Ambrožič in Vinko Zorc, pisatelj Viktor Zalar, 10 šolarjev I. državne gimnazije v Ljubljani, 6 šolarjev II. državne gimnazije v Ljubljani in 8 šolarjev realke v Ljubljani zaradi tajne zveze, nadalje Janko Novak, hospitant 7. gimnazijskega razreda I. državne gimnazije ter Ivan Endlicher, privatist 8. razreda I. državne gimnazije v Ljubljani zaradi zločina veleizdaje po § 58 a k. p. in zločina motenja javnega miru po § 65 c k. p. Proti Antonu Štefančiču se je dvignila poleg tega obtožba zaradi zločina razžaljenja člana cesarske hiše po § 64 k. p., zaradi prestopka zoper javni mir in red po § 305 k. p. in zaradi prestopka po § 311 k. p. Obtoženci Novak, Endlicher, Ponikvar, Lovšin, Štefančič, Žgajnar, Kaza in Omahen nahajajo se od julija meseca sem v preiskovalni sodnji, ostali pa so bili na prostem. — Sodnja obsojila je obtožence takole: Ivan Endlicher in Janko Novak bila sta obsojena zaradi prestopka po §§ 285, 286 a, 287 a in c vsak na 7 mesecev strogega zaporu in se je zaračunal preiskovalni zapor. Adolf Ponikvar bil je zaradi prestopka po §§ 285, 286 a in 287 na 3 mesece, Evgen Lovšin na 6 mesecev, Anton Štefančič zaradi prestopka po §§ 285, 286 a, 287 c in e, 305 in 311 na 6 mesecev strogega zaporu, Ivan Žgajnar zaradi prestopka po § 285, 286 a in 287 a na en mesec, G. Omahen na en mesec, M. Ambrožič na en mesec, Viktor Zalar na en mesec in Ivan Kos na 3 tedne strogega zaporu obsojen. Obtoženci Danilo Majaron, Franc Vizjak, Viktor Feticch-Frankheim, Leo Kavčnik, Jakob Avšič, Gregor pl. Föderansperg, Franc Tavčar, Franc Grebenc, Anton Gunde, Pavel Grabnar, Anton Kuntarič in Vladimir Pretnirov bili so zaradi prestopka po § 285, 286 a in 287 c vsak na 14 dni zaporu obsojeni. Preiskava zoper Fabiančiča in Zenkota morala se je vstaviti, ker zta pobegnila na Srbsko. Državni pravdnik pridržal si je še pravico zasledovanja posameznih obsojencev po § 23 k. p.

Zaradi veleizdaje bil je pred izjemnim sodiščem v Šibeniku advokatski kandidat dr. Angjelinovič iz Splita vsled nekega govora, ki ga je držal v Kosovem pri Kninu na 4 mesece težke ječe obsojen. Kazen je vsled preiskovalnega zaporu že prestana, ali obsojenec ostane na zahtevo politične oblasti še nadalje v zaporu.

Obsodba. Soproga okrajnega živinozdravnika Ludmila Pirnat iz Slov. Gradca, predsednica tamošnje Čiril-Metodove podružnice bila je po § 65 a k. p. pred vojaško sodnijo na 8 mesecev težke ječe obsojena.

Tečaj za kletarstvo na deželni sadjarski šoli v Mariboru se vrši v času od 18. do 23. januarja. Predavanja in navodila v zavodni kleti obsegajo praktično ravnanje z vinom. Več glej v inzeratu!

Zadnji telegrami.

(C. k. kor. in brz. urad.)

Avstrijsko poročilo.

K. B. Dunaj, 29. decembra. Uradno se danes opoldne razglša:

Ruska 8. armada, ki je zspričela pred enim tednom ofenzivo zoper naše čez Karpate prihajajoče moči, se je z novimi močmi v toliko okrepčala, da je bilo potrebno, naše vojaštvo na visoki prelazovi in v prostor pri Gorlici nazaj potegniti. Ostali položaj na severu vsled tega ni prizadet.

Na balkanskem bojišču začeli so Črnogorci živahno a brezuspešno nastopati. Pri Trebinju smo brez težave zavrnili slabi napad in spravili sovražno artiljerijo v molk. Proti neki močni obmejni utrdbi v Krivošiji črnogorski topovi naravno niso imeli nobenega uspeha.

Nemško poročilo.

K. B. Berlin (W.-B.) 29. decembra. Pri Nieuportu in Ypernu smo v manjših bojih pridobili na ozemlju. Večkratni močni francoski napadi severno-zahodno St. Mennehoula bili so s težkimi izgubami za Francoze zavrnjeni. Pri temu smo napravili nekaj sto vjetnikov. Napad v Bois Broulé prinesel nam je neki strelski jarek in tri strojne puške. Francoski napadi zahodno Sennheima bili so odbiti.

Na vzhodnem Pruskem in Poljekem desno Visle ni spremembe.

Na Bzura- in Rawka-oddelku napredovali so naši napadi. V pokrajini južno Inowlodza bili so močni ruski napadi odbiti.

Najvišje armadno vodstvo.

Francoske izgube.

Švicarska poročila pravijo, da so francoske izgube te vojne glasom uradnih podatkov naravnost velikanske. Doslej se je liste teh izgub strogo tajno držalo. Ali zdaj se jih je objavilo. Glasom teh listov leži zdaj 498.000 Francozov ranjenih v bolnišnicah. Splošno se pa sodi, da jih je v resnici še več in sicer se ceni število ranjenih na 600.000 mož. Ako se računna k temu še 300.000 vjetih in istotako 300.000 mrtvih, potem znašajo dosedanje francoske izgube 1.200.000 mož. To je smrtni sunek za francosko republiko, ki kliče zdaj že 17-letne dečke pod orožje.

Vsakemu braven pošlje zastoj ali nefrankirano po naročilu Lysotorma-tvornic dva ali tri elegantne poslačene desinfekcijske aparate in primerne tablice; samo poštno zavoja 70 vin. je treba od sprejemnika plačati. Kemik C. Hubmann, Dunaj XX., Petrasch 4.

Kar je tisešterim pomagalo, ako so trpeli vsled neuralgičnih, gihtičnih in revmatičnih bolečin, opeklin, bolenja, tganja, slabosti udov itd., to mora tudi drugim pomagati. Zato priporočamo tisočkrat priznani Eellerjev rastlinski esenčni fluid z. zn. „Elza-fluid“. 12 steklenic pošlje franco za 6 kron lekarnar E. V. Feller Stubica, Elsaplatz 141 (Hrvatsko). Obenem se naroča lahko Fellerjeve odvajalne Rhabarbara-kroglice z. zn. „Elza-kroglice“, 6 skatljic za 4 krone 40 vin.

Raba namenu primerne sredstva za čiščenje zob bila je preje le pri bogatih v navadi, zdaj pa je razširjena tudi v najnižjih slojih prebivalstva, ker je neobhodno potrebna. Splošno priznano in dostopno sredstvo je kalodont firme F. A. Sarg-Sohn & Co., ki omogoči šele stotisočim redno negovanje zob in ust. Kalodont je tudi doslej napram vsem drugim sredstvom prvo mesto zavzemal, ki nam bode ostalo tudi v bodoče.

Ljudska kopelj mestnega

kopališča v Ptuj.

Čas za kopanje: ob delavnikih od 19. ure do 2. ure popoldne (slagajna je od

12. do 1. ure aprila; ob nedeljah in praznikih od 11. do 12. ure popoldne.

1. kopelj z vrodin zrakov, paro ali „Brausebad“ z rjuho K — 70

Deček

iz dežele, 15 let star, prosi, da se ga sprejme kot učenca v špecerijski trgovini. Naslov pošte uprava „Stajerca“ 810

XXXXXXXXXX

Deklina

15 do 16 let stara, spretna in voljna, za vsa dela v hiši se sprejme pri gosp. Jeglitsch, Račje-Kranichsfeld 5

XXXXXXXXXX

Učenec

obeh deželnih jezikov zmožen, se takoj sprejme v trgovini z mešanim blagom A. Schuschel, Brežice ob Savi. 13

XXXXXXXXXX

Pekovski

učenec

se takoj sprejme pri g. Johana Turtschitsch, pekovski mojster Gösting b. Graz. 16

XXXXXXXXXX

Lepa vila

v neposredni bližini Ptuja se pod ugodnimi pogoji takoj proda. Več pove Josef Wesjak, Puntigamer Bierdepot, Marburg, Mühlgasse. 601

Sodarski

učenec

se pod dobrimi pogoji takoj sprejme pri g. Hans Steudte, sodarski mojster, Ptuj, Brandgasse. 802

XXXXXXXXXX

Dekla

poštena, okoli 25 let stara, se takoj sprejme pri g. Leopoldu Geringer v Spielfeldu. Piše se lahko v slovenskem jeziku 811

Kovaški

pomočnik

in kovaški učenci se takoj sprejmejo.

Schiretz, GRAZ, Karlauegürtel Nr. 8.

809

XXXXXXXXXX

Iskrene čestitke

k novemu letu prinaša vsem cenjenim odjemalcem

KARL RENGÓ
 ‚Aumühle‘ (preje Schwabov mlin)
 === v Ptuj. ===

1915. Obilo sreče v novem letu!

Slawitsch & Heller

trgovina z manufakturnim blagom i. t. d.

Ptuj, Florianiplatz.

Leopold Slawitsch

trgovec s špecerijo, kratkim blagom, štrikanim blagom, kolesi, šivalni stroji i. t. d.
 Ptuj, Florianiplatz
 (filialka pri dravskem mostu).

Franz Hoinig

trgovina s štrikanim in kratkim blagom, obleke itd.

Ptuj, Bismarckgasse.

Adolf Sellinschegg

trgovina s špecerijo in deželnimi produkti

P t u j.

Josef Kasimir

trgovina s špecerijskim blagom, barvami itd.

Btuj, Bismarckgasse.

Alois Muchitsch

trgovina z manufakturnim blagom

„pri angelju“ v Ptuj.

Karl Ackermann

urar, trgovina z zlatim in srebrnim blagom

Ptuj, Bismarckgasse.

Šparkasa

dež. knež. komornega mesta

Ptuj.

Machalka & Korsche

trgovina s špecerijo, Ptuj, Florianiplatz.

Jožef Ornič

pekarija, trgovina z moko, soljo itd.

P t u j.

Maks Straschill

velevornica in prodajalna žganja

P t u j.

Rržena kava

v okusu in aromi kakor zrnata kava 5 kg vrečica za obrisačo samo K 4.50 franko po povzetju „Santosa“ Kralj. Vinogradi 1573.

Pridni zastopniki se sprejmejo.

Medicinalne zelenjave

geisti, olja, esence, živinski praški in zdravila, obvezne snovi in gumijevo blago, desinfekcijska sredstva, vogleno kislino apno, asbest, francosko želatino za čiščenje vina

priporoča

medicinalna drožerija „ZLATI KRIŽ“

Mag. pharm. **Viktor Hayd**
Bismarckstrasse 6, PTUJ preje Wegschalder. 697

Užigalice!

Zahtevajte v vseh trgovinah, gostilnah, kavarnah, vpeljajte v vsaki hiši iz vrstne „Štajerčeve“ užigalice V velikem in fin naroči naravnost pri „Länderbank“. Dunaj l. drugače pa pri glavni zalogi BRATA SLAWITSCH, PTUJ, in vseh drugih zalogan

Komi železne branže

se takoj sprejme pri g.

Liszt u. Brodnjak,
Stridóvár, Zala M.

Učenec

nemškega in slovenskega jezika zmožen, se v trgovini z mešanim blagom pri gosp. Andreas Knittelfelder v Murecku takoj sprejme. 1

Razglas.

Na deželni sadjarski in vinogradniški šoli v Mariboru se bode vršil v času od 18. do 23. januarja 1915 učni tečaj za kletarstvo, pri katerem se bode razpravljalo v vseh važnih, v ta predmet se tikočih vprašanjih teoretično in praktično.

Naznanilo za udeležbo pri tečaju vposlati je do 12. januarja na podpisano mesto in mora vsak k tečaju dopušteni prosilec 10 K za pokritje s tem zvezanih stroškov pri svojem vstopu pri zavodovi blagajni plačati.

Predavanja in poduk se vrši v nemškem jeziku. 4

Ravnateljstvo

deželne sadjarske in vinogradniške šole v Mariboru.

Ni zamenjati s podobnimi ponudbami!

Namesto K 12.— samo **K 6.—**

15.000 parov čevljev na žnoro

glasom podobe, popolnoma z dobrega usnja in močnim, žebanin podplatom, ki so bili določeni za Balkan mi je zaradi vojne zaostalo. To zalogo moram v kratkem oddati in prodam vsled tega par pod proizvajalno ceno za samo K 6.—. Se dobijo za gospode in dame in vsaki velikosti.

Poslje po povzetju

Ekspozitna hiša „Perfekt“, Dunaj, VII., Neustiftgasse 137/18.

Mestna posredovalnica (Wohnung- und Dienstvermittlung)

za

109

službe, učence, stanovanja in posestva
v Ptuj

izvršuje

vse vrste posredovanja najhitreje.

Vprašanja in pojasnila v mestni stražnici (rotovž).

Kupiti se išče:

100 do 500 m³ borovega in smrekovega okroglega lesa, primerne za rezanje.

Ponudbe na Richard Tolazzi,
v Ormožu.

723

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptuj zraven kralnice in plinarske hiše postavljena je parna žaga vsakomur v porabo.

Vsakomur se les hlodi itd., ter po zahtevi takoj razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati, spahati i. t. d.

KAVA

50% cenejša!

Amerikanska štedilna kava, velearomatična, izdatna in štedilna. 5 kg poskusna vreča K 10.— franko po povzetju. 1/2 klgr. veleprima najfinejši čaj K 2.— oddaja A. Sapira, 490, eksport kave in čaja Galanta. 756

Le nobenega strahu

pred azijsko kolero, kajti zamoremo se pred to kugo skozi higijenični način življenja sigurno varovati.

Držimo svoj želodec v redu in pazimo na največjo snažnost. Umivajmo večkrat na dan obraz in roke in dajmo vsakokrat v umivalno vodo nekaj Lysoform-desinfekcijskega sredstva. Glasom poskusov v znamenitem Greifswaldskem zavodu tajnega svetnika prof. Loeffler uniči 2% na Lysoformova tekočina tekom ene minute bacilne kulture Cholere vibrio.

Lysoform naj bode povsod v zalogi.

Cene originalnih steklenic so K —80, 1'60, 2'80 in 4'60 v vsaki apoteki in drožeriji.

Na željo pošljemo vsakomur zastoj in franko jako zanimivo brošuro od kralj. svetnika Aladár Kovách, direktorja rešilne družbe, z naslovom: »Kako se varujemo pred kolero«. Večjim tiskam pošljemo tudi več izvodov. 40

Dr. Keleti & Murányi
kem. fabrika, Ujpest.

Karl Kasper

trgovina z mešanim blagom in zaloga smodnika

PTUJ

priporoča svojo bogato zalogo

857

špecerijskega blaga,

zakovih polen za kurjavo, nadalje smodnika ba lov in razstrelbe, cindžnoro, dinamit ter predmete municije za lov kakor patrone, kapseljne, šrot itd., nadalje glavno svojo zalogo v umetnem gnoju za travnike, njive in vinograde i. s. Tomažovo moko, kajnit, kalijevo sol itd. po najnižjih cenah.

Mestna hranilnica v Ptuj

sprejema

do preklica vsako nedeljo in vsak praznik od 9. do 11. ure dopoldne vloge.

Ravnateljstvo.